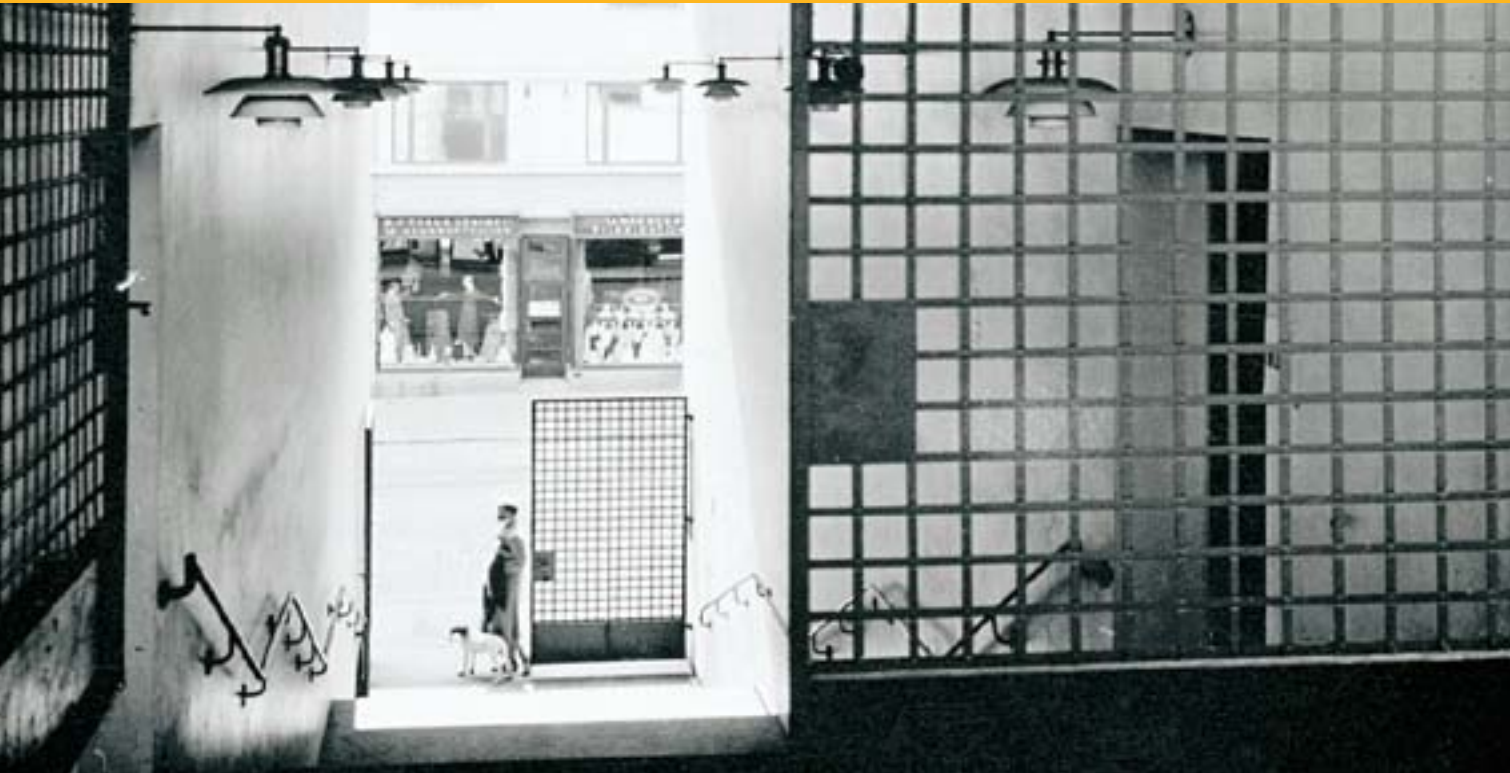

FINLANDS ARKITEKTURPOLITIK

Statsrådets arkitekturpolitiska program den 17.12.1998

Undervisningsministeriet tillsatte den 8.2.1996 en arbetsgrupp ledd av professor Tore Tallqvist med uppgift att bereda arkitekturpolitiskt program för Finland. Ett programutkast färdigställdes den 30.5.1997 (Förslag till statsrådets arkitekturpolitiska program, promemorior av undervisningsministeriets arbetsgrupper 21/97).

Efter en omfattande utlåtanderunda tillsatte undervisningsministeriet den 20.1.1998 den arkitekturpolitiska arbetsgruppen II, med arkitekt Pekka Laatio som ordförande, att fortsätta arbetet. Ett programförslag färdigställdes den 16.6.1998 (Promemorior av undervisningsministeriets arbetsgrupper 11:1998), och utgående från det utarbetades statsrådets arkitekturpolitiska program som godkändes av statsrådet den 17.12.1998. (www.minedu.fi/uvm/kupo/ty/arkitektur.html)

Statens arkitekturkommission beslöt att publicera texten till statsrådets arkitekturpolitiska program med illustrationer.

Utgivare:

Centralkommissionen för konst och undervisningsministeriet
© Centralkommissionen för konst och undervisningsministeriet

Redaktionsarbete/Finlands Arkitektförbund SAFA

Redaktör: Heini Korpelainen, arkitekt

Grafisk design: Tiina Heloma, byggnadsarkitekt

Bildredaktör: Carin Lindeberg, arkitektstuderande

Den ursprungliga programtexten på finska och svenska.
Bildtexternas översättning till svenska: Carin Lindeberg

ISBN 952-442-995-0

Boktryckeri: Oy Kirjapaino t•t tryckeri Ab, Borgå 1999

Bilden på frampärmen:

HOTELL HOSPITS-BETEL, Åbo. Erik Bryggman, 1929.

Foto SRM/Gustaf Welin

Datorillustrationen på bakpärmen:

MARIENKIRCHE, Neubrandenburg, Tyskland.

Professor Pekka Salminen, 1996. Bildens framställning Erkki Rousku.

Förord

Användbart, hållbart, vackert - utgående från dessa värden skapar arkitekturen kultur. Det samhället under olika tider värdesatt avspeglas i den byggda miljön. Dagens värderingar syns också i morgon. Därför är arkitekturen både viktig och intressant.

I sitt arkitekturpolitiska program uppställer statsrådet målsättningar för den offentliga maktens åtgärder för att främja arkitektur. Förutom den egentliga linjedragningen innehåller programmet rikligt med förslag till konkreta åtgärder. Jag är övertygad om att detta program utgör en bra grund för kommande mer detaljerade åtgärder.

Speciellt vill man skapa förutsättningar för att förverkliga medborgarnas rätt till en god miljö som den definieras i regeringsformen. Detta kräver kunskap om arkitekturen och den byggda miljön samt medel att påverka dessa. Enligt den förnyade markanvändnings- och byggnadslagen överförs beslutanderätten i flera betydande frågor från centralförvaltningen till instanser närmare medborgarna.

Det arkitekturpolitiska programmet betonar både medborgarnas rätt och deras skyldighet att ta ansvar för sin egen miljö. Därför vill man främja arkitekturfostran och arkitekturinformation.

Övriga viktiga målsättningar i programmet är att:

- höja kvaliteten på det offentliga byggandet och fastighetsförvaltningen och därigenom ge en modell för byggnadsbranschen i hela landet.
- uppmuntra till att använda metoder, som befrämjar god arkitektur och högklassigt byggande
- befordra innovationer genom arkitektutbildningen samt genom forsknings- och utvecklingsarbete
- förbättra värden av vårt byggnadsarv och utvecklandet av byggda miljöer som en del av kulturhistorien och arkitekturen.

Finland är känt för sina många internationellt erkända arkitekter. Därför är det speciellt lämpligt, att statsrådets arkitekturpolitiska program stadfästes det år då vi firade 100-årsjubileet av födelsen av vår främsta och mest kända arkitekt, Alvar Aalto.

Statsminister Paavo Lipponen

Sida	Innehåll
5	1 Arkitekturpolitikens syfte
5	1.1 Vad är arkitektur
6	1.2 En god miljö är en medborgerlig grundrättighet
7	1.3 Arkitekturen inverkar på nationalförmögenheten
7	1.4 Byggnadsarvets betydelse
7	2 Det offentliga byggandet som föredöme
7	2.1 Staten som fastighetsägare och byggherre
9	2.2 Offentlig finansiering av byggnadsverksamhet
10	3 Styrning och övervakning
10	3.1 Byggnadslagstiftning och övrig myndighetsstyrning
11	3.2 Områdesarkitektsverksamheten
13	4 Kultur och utbildning
13	4.1 Vårt byggnadsarv
15	4.2 Arkitekturen som en del av kultur- och konstlivet
16	4.3 Den allmänbildande utbildningen
17	4.4 Yrkesutbildningen inom branschen
17	4.5 Arkitekturforskningen
19	5 Arkitekturen och kvalitetsnivån inom byggandet
19	5.1 Arkitektplaneringens kvalitet
21	5.2 Hur kvaliteten skall säkerställas
21	5.3 Arkitekturtävlingarna
24	6 Att informera om arkitektur
24	6.1 Informationsverksamhet
27	6.2 Sporrar och belöningar
27	7 Genomförandet av arkitekturpolitiken

1 ARKITEKTURPOLITIKENS SYFTE

Med sitt arkitekturpolitiska program ställer statsrådet upp målen för den offentliga maktens åtgärder i syfte att befrämja arkitekturen. Arkitekturpolitiken ger riktlinjer för att ta vård om vårt byggnadsarv och upprätthålla och höja värdet på vårt byggnadsbestånd, samt förutsättningar för att stärka en arkitektoniskt högklassig nybyggnadsverksamhet och förbättra vår internationella konkurrenskraft inom byggnadsbranschen.

I arkitekturen ingår stora samhälleliga, kulturella och ekonomiska värden. Den är en viktig del av vår nationella kultur. Med dess hjälp kan en bättre livsmiljö för medborgarna skapas. Varje medborgare har rätt att åtnjuta en god miljö och högklassig arkitektur. Det är en plikt för varje offentlig organisation att fungera så, att denna rättighet förverkligas.

Med arkitekturpolitikens medel eftersträvas en högre kvalitetsnivå inom byggandet, ett reellt innehåll hos principerna för hållbar utveckling inom planläggning och byggande samt ökad öppenhet och växelverkan. Dessa målsättningar är också centrala för förnyelsen av markanvändnings- och byggnadslagen.

1.1 Vad är arkitektur

Den klassiska definitionen på arkitektur vilar på tre grundstenar: brukbarhet, hållbarhet och skönhet. Dessa tre egenskaper äger giltighet än i dag, fastän nutiden har medfört nya aspekter på dem.

Brukbarheten inbegripen funktionell, praktisk och ekonomisk duglighet. Hållbarheten har utsträckts från konstruktiv hållbarhet till att omfatta också ekologisk hållbarhet. Skönhet och trivsel är sådana egenskaper hos byggnader och byggd miljö som borde ges en långt större betydelse än vad som nu är fallet.

Arkitekturen anknyter till tiden och platsen. Tidsaspekten infogar byggnaderna och deras omgivning som element i vårt kulturarv och vår historia. Platsen ger mening åt arkitekturens förhållande till miljön och naturen.

Arkitektur skapas med hjälp av bl.a. skala, formspråk, rumsproportioner, disposition, materialval, finslipning av detaljer och ett omsorgsfullt praktiskt utförande. Arkitekturen är viktig, eftersom den bebyggda miljön utgör den fysiska

1. FÅGELOBSERVATORIET VID NATURCENTRET I LIMINGOVIKEN.

Naturförhållandena och arkitekturen bildar tillsammans ett kulturlandskap, som uttrycker samhällets traditioner och värden. Havet har varit närlingskälla för både lokalbefolkningen och fåglarna. Fågelvattenområdet i Limingoviken är en del av EU:s Natura-program. Byggandet högaktar naturen och har delvis förverkligats med medel från EU.

Maija Niemelä och Pentti Myllymäki, 1998.

ramen för olika verksamheter och arkitekturen har en väsentlig andel i dess kvalitet. Till arkitekturen ansluter sig också starka symbolbetydelser och den formar den nationella och lokala identiteten.

Byggandets inverkan på miljön är alltid långsiktig och därför skapar arkitekturen bestående värden.

Städernas och landsbygdens kulturmiljöer är vår rikedom. Städernas tidsmässiga avlagringar bör omhuldas. Det kulturlandskap som byggnader och naturmiljö tillsammans bildar är en väsentlig del av värdet hos landsbygden.

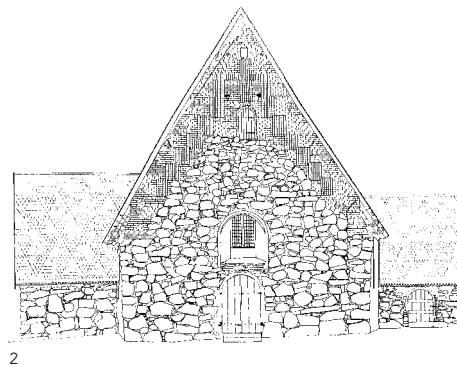
1.2 En god miljö är en medborgerlig grundrättighet

Den växande miljömedvetenheten och uppskattningen av naturförhållandena har förändrat medborgarnas förhållande till sin egen omgivning och utökat behovet av att utveckla boendemiljöer och boendevanor som anpassar sig till en hållbar utveckling.

Enligt vår regeringsform ingår i envars grundrättigheter rätten till en hälsosam miljö, möjligheten att påverka det beslutsfattande som berör ens livsmiljö, samt ansvar för miljön och kulturarvet. Med arkitekturpolitiken förbättras förutsättningarna för att dessa rättigheter förverkligas.

Då medborgarsamhället förverkligas är det viktigt, att det föreligger verkliga förutsättningar för att avgörandena styrs av en dialog mellan beslutsprocessen och medborgarna. För detta behövs ett öppet system för beslutsfattande samt upplysta och engagerade medborgare. Betydelsen av medborgarpåverkan i synnerhet i ärenden som berör närmiljön har vuxit. Inom planeringen av markanvändningen och inom byggandet kompletteras den traditionella förvaltningskulturen av aktivitet och deltagande på eget initiativ.

Ansvaret för kulturarvet förutsätter att det befintliga byggnadsbeståndets samt närmiljöernas kulturella och estetiska värden beaktas i högre grad än tidigare också inom det kommunala beslutsfattande som berör planläggning och byggande.

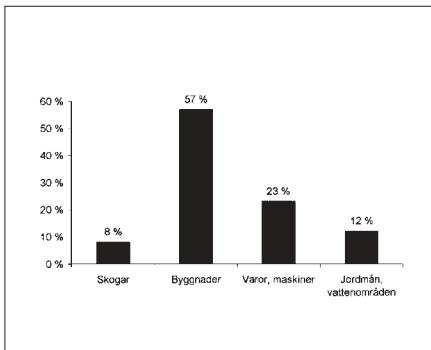
MV / Maija Kairamo

2. Hösten 1997, omedelbart efter slutfört reparationsarbete, brann SANKT OLOFS KYRKA I TYR-VIS. Kyrkan var en av landets mest betydande medeltida stenkyrkor. Kyrkans placering i landskapet är så betydande, att den kommer att återställas till sitt forna skick delvis med hjälp av frivilligt arbete och medborgarinsamlingar.

3. SUVANTO BY i Pelkosenniemi fick sin fasta bopättning redan på 1600-talet. De traditionella landsbygdsbyarna runt om i Finland har genomgått flera förändringar i slutet av 1900-talet. Det välbevarade flodlandskapet i Suvanto mötte sitt öde då vattennivån i bassängen vid Kokkosniva kraftverk höjdes.

4. NATIONALFÖRMÖGENHET

Den byggda miljön utgör två tredjedelar av hela Finlands nationalförmögenhet. Den utgör ramarna för all ekonomisk och produktiv verksamhet, och skall därför tas väl hand om.

4

1.3 Arkitekturen inverkar på nationalförmögenheten

Av vår fasta nationalförmögenhet är två tredjedelar bundna i byggnader, av den yrkesverksamma arbetskraften verkar 15 % inom byggandet och byggnadsbranschens andel av vårt lands bruttonationalprodukt är ca 18 %. Under en byggnads livstid används för fastighetsskötsel, underhåll och genomgripande reparationer mångdubbelt mer pengar jämfört med byggnadsinvesteringen. Med hjälp av god arkitektur påverkas nationalförmögenhetens värde.

Den finländska byggnadsbranschen är en del av den gemensamma europeiska marknadsekonomin. Genom att förutsättningar skapas för ett högklassiga byggande stärks sysselsättningen och vår konkurrenskraft på alla marknadsområden. Konkurrenskraften kan påverkas i betydande mån genom att kombinera den finländska arkitekturens och industrins erkänt höga kvalitetsnivå.

1.4 Byggnadsarvets betydelse

En väsentlig grund för den nationella och lokala kulturen utgörs av en bebyggd miljö, där byggnader av olika ålder stöder varandra och beaktar omgivningens naturförhållanden. På så sätt uppstår ett kulturlandskap och så utvecklas också i framtiden en bra bebyggd miljö. En grundförutsättning för en byggnadskultur är en långsiktig teknisk och konstnärlig verksamhet, som förädlar de lokala naturförhållandena till beståndsdelar i kulturlandskapet. Arkitekturen är, då den är som bäst, ett fenomen som uppstår på basen av såväl de uppnådda resultaten som en kontinuerlig skapande process.

2 DET OFFENTLIGA BYGGANDET SOM FÖREDÖME

2.1 Staten som fastighetsägare och byggherre

Staten är en betydande fastighetsägare och byggherre. Den mest betydande delen av de nationellt värdefulla byggnaderna har uppförts av staten eller är i statens besittning. Det statliga byggnadsväsendets procedurer har under flera årtionden utgjort en modell för andra byggherrars förfaringssätt.

SRM

5

Ilkka Jaakkola

6

Jussi Trainen

7

Grete Hemgard

8

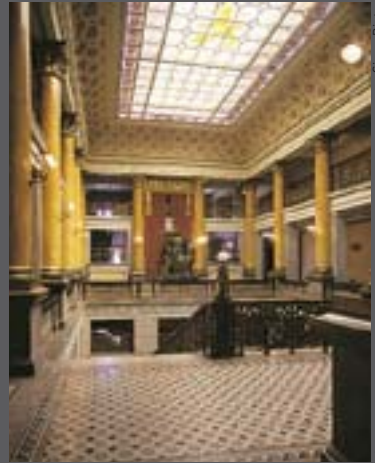
SRM / Roos

9

Jussi Trainen

10

Simo Rista

11

STATENS HÖGKLASSIGA BYGGANDE

5. POLISHUSET I S:T MICHEL.

Aarno Ruusuvuori, 1968.

6. JÄTKÄNKYNTTILÄ-BRON.

Rovaniemi. Esko Järvenpää, 1990.

7. HUVUDBYGGNADEN VID ULEÅBORGS UNIVERSITET.

Virta, Palaste, Leinonen Arkkitehdit Oy, 1998.

8. RESTAURERINGEN AV TERASSTRÄDGÅRDARNA OCH PERGOLORNA I HVITTRÄSK, Kyrkslätt.

Grete Hemgård, 1994.

9. TAMMERFORS JÄRNVÄGSSTATION.

Otto Flodin och Eero Seppälä, 1936.

10. AMBASSADEN I WASHINGTON.

Mikko Heikkinen och Markku Komonen, 1994.

11. STÄNDERHUSETS GRUNDREPARATION, Helsingfors.

Vilhelm Helander, 1991.

Allt offentligt byggande bör vara högklassigt. Av miljö-, byggnads- och renoveringsprojekt som förverkligas eller erhåller stöd av staten förutsätts hållbarhet och hög kvalitet i planering och utförande. Dessa principer bör ingå i hela statsförvaltningens verksamhet, exempelvis har förfarandet inom finansministeriets, arbetsministeriets, handels- och industriministeriets samt trafikministeriets förvaltningsgrenar betydande indirekta verkningar på livsmiljöns och arkitekturens kvalitet.

Den mest betydande instansen för att låta bygga och underhålla statens fastigheter är Statens fastighetsverk, som i likhet med sin föregångare har strävat efter att främja ett gott byggherreförfarande. Det är viktigt att upprätthålla och förbättra fastighetsverkets möjligheter att fungera på detta sätt. Också de övriga organisationer inom statsförvaltningen som utövar byggherrefunktioner har inom ramen för sina specialuppgifter möjlighet att agera som föredömliga byggherrar. Informationsstyrningen och kravet på hög kvalitet utsträcks till alla åtgärder som påverkar miljön, från väg- och vattenbyggnad till installationer, apparatur, skyltar och grönanläggningar.

[1] Statsrådet förutsätter att den statliga och statsstödda byggnadsverksamheten och utvecklingen av miljön fungerar som ett högklassigt föredöme för allt byggande i Finland. Statens fastighetsverk och andra statliga verk, affärsverk och statsägda företag som förvaltar fastigheter bör i sin verksamhet beakta främjandet av en god arkitektur och miljö.

[2] Kvaliteten och kostnaderna i fråga om det offentliga byggandet måste ses i relation till hela livscykeln för att vår nationalförmögenhet skall kunna bevara sitt höga värde och underhållet av den vara förmånligt.

2.2 Offentlig finansiering av byggnadsverksamhet

Statens egna och statligt finansierade offentliga byggnadsinvesteringar uppgår till betydande belopp. I all byggnads- och renoveringsverksamhet bör investeringarnas effekter på kvaliteten hos medborgarnas livsmiljö beaktas.

Byggnadsinvesteringar är långsiktiga. Därför skall alla byggnadsprojekt planeras och förverkligas med omsorg och yrkeskunskap. Genomförandet av kvalitetsmålsättningarna borde vara en förutsättning för erhållande av samhälleligt stöd. Även då staten understöder sådana projekt, i vilka byggandet endast utgör en delkomponent, bör byggandet uppfylla de kvalitetskrav som staten ställer på sina egna byggnadsobjekt.

[3] Statsrådet förutsätter att aspekter som påverkar arkitekturens och miljöns kvalitet beaktas då offentliga medel beviljas för byggnads- och renoveringsinvesteringar.

3 STYRNING OCH ÖVERVAKNING

3.1 Byggnadslagstiftning och övrig myndighetsstyrning

Som lagstiftare har staten ett mångfacetterat och omfattande ansvar för byggandet och den bebyggda miljön. Ett centralt redskap är byggnadslagstiftningen. Dess uppgift är att definiera ramarna och skapa förutsättningarna för en balanserad samhällsutbyggnad och byggnadsverksamhet samt främja uppkomsten och bibehållandet av en god livsmiljö.

Totalreformen av byggnadslagen avses träda i kraft år 2000. Målsättningen är att förbättra förutsättningarna för planeringen av markanvändningen med sikte på att främja en hållbar utveckling, minska miljöskadorna och spara naturresurser. Inom styrningen av byggnadsverksamheten innebär det att byggandets kvalitetsnivå, miljöfrågor och livscykelänkande betonas samt att reparationsverksamhet befrämjas. Förslaget till ny markanvändnings- och byggnadslag stöder arkitekturpolitikens målsättningar.

I de fall då ett gott slutresultat med tanke på att bevara byggnadsarvet inte kan uppnås med hjälp av byggnadslagstiftningen, kan man tillämpa de procedurer som föreskrivs i byggnadsskyddslagen. Att tillämpa byggnadsskyddslagen ger kommuninnevånarna möjlighet att påverka bevarandet av de väsentliga dragen i deras egen livsmiljö.

Många andra stadganden har en indirekt effekt på livsmiljöns kvalitet. Vid beredningen av lagar är det nödvändigt att oftare än nu bedöma deras miljöeffek-

SRM / Kari Hakli

12

TKK/arkkitehtuurnisrora

13

Kajja Mattila

14

12. Gamla staden i EKENÄS var en av de första, som på 1950-talet fick skyddande stadsplan. Trästadskaraktern är väl bevarad. Bostadshusen från 1700- och 1800-talen hålls i skick genom kontinuerligt underhåll.

13. TRÄ-KOTTBY. Bostadsreformsföreningen ville förbättra arbetarnas boendeförhållanden enligt de europeiska trädgårdsstadsmodellerna. De stora gemensamma gårdarna, de breda boulevarderna och trähusen i en eller två våningar bildar en miljö som än i dag är charmerande, levande och funktionell. Områdets grundreparation gav början till stadsdelarnas skyddande grundreparationsverksamhet.

Stadsplan Birger Brunila och Otto-livari Meurman, byggnadsplanering Martti Välikangas, 1925.

14. GAMLA TRÄ JUGA är en av de få bevarade kyrkobymiljöerna. Invånarna i Juga har velat bevara vägen kantad av gamla affärsbyggnader i sitt ursprungliga skick. Sedan år 1993 har i området av Lieksa och Juga verkat en områdesarkitekt, som gett råd och instruktioner åt kommunerna och dess invånare gällande frågor om byggande och om vårdandet av miljön. Genom områdesarkitektsverksamheten har miljöministeriet velat erbjuda kommunerna stöd i att anställa en yrkesperson inom arkitektur också på landsbygden. Arkitekterna är ojämnt fördelade i landet. Över hälften av dessa verkar inom Nyland. Trakterna kring Uleåborg, Tammerfors och Åbo är andra områden dit verksamheten koncentrerats.

ter också ur den arkitektoniska kvalitets synvinkel.

Lagstiftningens allmänna linje är att genom att stärka kommunernas självbestämmanderätt utöka medborgarnas möjligheter att påverka beslut som berör dem själva. Exempelvis står man i beråd att frångå skyldigheten att underställa de kommunala planerna då byggnadslagen förnyas. Då lagstiftningen utvecklas utvidgas regionernas och kommunernas uppgifter ytterligare. Dessa samt de förväntningar som förknippas med medborgarsamhället förutsätter ett starkt nätverk av sakkunniga inom specialområden samt tillräckliga resurser som stöd för beslutsfattandet.

[4] Vid beredningen av författningar och bestämmelser beaktas bedömningen av följdverkningar förknippade med livsmiljöns arkitektoniska kvalitet.

[5] Medborgarnas möjligheter att verka inom det beslutsfattande som berör deras egen livsmiljö förstärks.

3.2 Områdesarkitektverksamheten

Genom områdesarkitektverksamheten har arkitektexpertisen utökats speciellt i avsides belägna och små kommuner. Den kommitté som har berett förnyelsen av byggnadslagen har föreslagit att verksamheten utvidgas från de nuvarande ca 30 kommunerna till ungefär 100 kommuner, och att den klarare än tidigare inriktas på att tjäna små kommunens planläggningsbehov. Ur arkitekturpolitikens synvinkel är det viktigt att områdesarkitekternas roll som experter på landsbygdens arkitektur- och kulturmiljöfrågor bibehålls då verksamheten utvecklas.

[6] Miljöministeriet utreder hur områdesarkitektverksamheten, som betjänar små kommuner, kan utsträckas till hela landet och kopplas till miljöcentralemas verksamhet, samt gör en framställning om erforderliga resurser för att utöka antalet områdesarkitekter.

Unesco / Inga-Lill Snitt

15

Unesco / Inga-Lill Snitt

16

Suomenlinnan hoitokunta

17

Unesco / Inga-Lill Snitt

18

VÄRLDSARVETS OBJEKT.

World Heritage- konventionen, under beskydd av UNESCO, strävar till att säkra bevarandet av centrala platser över hela världen av kulturellt eller naturhistoriskt värde. För att registreras förutsätts, att världsarvsobjektet är en hyllning till mänsklig skaparkraft eller ett exceptionellt betydande bevis på bevarad eller redan försvunnen kultur. Från Finland har fyra objekt kvalificerat sig:

15. *PETÄJÄVESI KYRKA. Den gamla kyrkan i Petäjävesi är ett betydande minnesmärke över träarkitekturen i norr. Den representerar nordisk, luthersk kyrkoarkitektur och timmerbyggarkonstens långa tradition. Kyrkan visar på ett utmärkande sätt hur de lokala mästarna anammade stildragen i Europas kyrkoarkitektur och skickligt tolkade dessa i timmerknutstekniken.*

16. *GAMLA RAUMO är en unik nordisk trästad. Denna enhetliga helhet kännetecknas av de historiska envåningsbyggnaderna, det delvis från medeltiden härstammande gatunätet samt ett livskraftigt stadssamhälle med sina bostäder, affärer och tjänster.*

17. *SVEABORG intar en central plats som minnesmärke över Östersjöns maktpolitik och fästningskunnande. Fästningen byggdes som Sveriges försvar mot Ryssland och under ryska tiden befästes Sveaborg mot väst. Under sin tid utgjorde fästningen en stark bas, som även kallades för Nordens Gibraltar.*

18. *VERLA TRÄSLIPERI OCH PAPPFABRIK i Jaala utgör en enastående intakt fabrikskrets härstammande från begynnelseåren för Finlands skogsindustri. Fabriken kompletteras av forsen med sitt kraftverk och av arbetarnas bostäder.*

4 KULTUR OCH UTBILDNING

4.1 Vårt byggnadsarv

Ett mångsidigt utnyttjande av byggnadsarvet berikar och stimulerar vårt vardagliga liv. En tidsmässig mångskiktighet är en identitetsskapande egenskap och därför viktig inom byggandet och vården av byggnadsarvet. En god skötsel av den bebyggda miljön är grunden för byggnadskulturen.

Byggnadsarvets kulturella och nationalekonomiska värde förutsätter att det beaktas i samband med samhälleliga och ekonomiska avgöranden. Staten strävar med sina åtgärder inom olika förvaltningsgrenar efter att främja bevarandet av byggnadsarvet.

[7] En riksomfattande strategi för byggnadsskyddet och vården av byggnadsarvet utarbetas.

En inventering av kulturarvet samt grundforskning i anslutning till detta är brådskande och viktiga uppgifter med tanke på genomförandet av byggnadsskyddet. Tillräcklig information om det byggnadsarv av lokal eller nationell betydelse som finns inom kommunen är en oundgänglig förutsättning för byggnadsskyddet. För närvarande har en dylik inventering utförts endast i en del av vårt land.

Undervisningen beträffande traditionella byggnadstekniker och -material, planering av renoverings- och restaureringsteknik samt hantverkskunnande utvecklas och utökas på olika utbildningsnivåer inom hela byggnadsbranschen.

[8] Inventeringar av byggnadsarvet utförs i alla kommuner i landet.

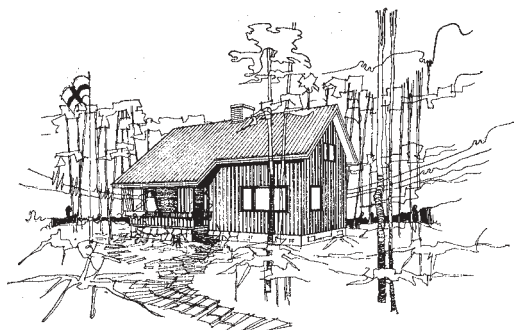
[9] Museiverket utreder behovet av utökad sakkunskap i byggnadshistoria vid landskapsmuseerna och gör en framställning om antalet och placeringen av sakkunniga i byggnadshistoria.

[10] Undervisningsministeriet utreder förutsättningarna för att grunda ett centrum för byggnadsteknik, gemensamt för Arkitekturmuseet och Museiverket, som skulle basera sig på traditionellt byggande och presentera och informera om byggnadsteknik under olika epoker.

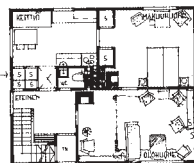

ÖMAKOTITALO, ARAVA 1

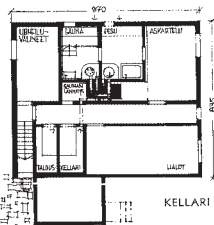
1950 RT 983.715
UDK 728.37

ULLAKKO

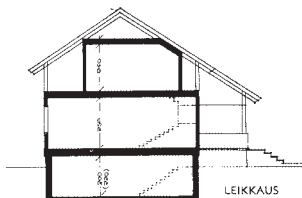

POHJAKERROS

KELLARI

Jätkäpaines kielletään

LEIKKAUS

Yhden perheen omakotitalo
3 huonetta ja keittiö
huoneistoala 70 + 29 = 99 m²
tilavuus 535 m³

Tähän tyyppiin kuuluvat seuraavat piirustukset:

RT 983.7150 1 kerr. ja kellarin pohja 1 : 100
RT 983.7151 II » pohja ja leikkaus 1 : 100
RT 983.7152 2 julkisivua 1 : 100
RT 983.7153 2 » » 1 : 100

Suunnittelut:
Lauri Silvennoinen
arkkitehti SAFA

Suomen Arkkitehtiliitto, Standardisoinnislaitos
Helsinki K, Bulevardi 1 puh. 13 141 (vaihde)

19. RT-KORT AV EGNAHEMSHUSET ARAVA 1.
RT-Korten är ett utvecklingsprojekt riktat till byggnadsbranschen, som utvecklades av arkitekterna i krigstida Finland, och fungerar ännu i dag. Under hela sin verksamhet har korten ständigt förnyat sitt innehåll av planeringsinstruktioner för byggnadsverksamhet, och via dem har forskningsresultat kunnat nå byggnadsbranschens yrkeskår. På 1950-talet gav korten både instruktioner om förverkligandet av byggnadstekniska detaljer och presentationer av småhusplaner i sin helhet. Återuppbyggnadstidens egnahemshus är en synlig del av den finska bebyggda miljön. De här typhusen planerades av landets främsta arkitekter, med Alvar Aalto i spetsen. Genom standardisering ville man i dessa knapphetens tider spara på både material och tid. Arkitekterna var också bekymrade över byggandets kvalitet och ville på detta sätt bidra till det gemensamma återuppbyggandet av landet.

Lauri Silvennoinen, 1950.

20. BYGGNADSBESTÄNDETS ÄLDER I FINLAND
Finlands byggnadsbestånd är mycket ungt. Av vårt byggnadsbestånd är endast 2 % uppfört före första världskriget och hela 70 % under de tre senaste årtiondena. Det fåtaliga, äldsta byggnadsbeståndet i vårt land förtjänar att förvaras. Vårt arv i framtiden är dagens byggnadsverksamhet, som därför skall utföras väl.

Alla kommunala åtgärder som påverkar miljöns utveckling bör innehålla en trövan efter en högklassig bebyggd miljö och naturmiljö som gemensam målsättning. I kommunvis uppgjorda kulturmiljöprogram uppställs målsättningarna för utvecklingen, samt program för hur en trivsammare och bättre fungerande närmiljö för invånarna skall förverkligas och hur kulturarvet skall vårdas. Härigenom förstärks den lokala identiteten.

4.2 Arkitekturen som en del av kultur- och konstlivet

Statsrådet har i den kulturpolitiska utredning som avläts till riksdagen år 1993 definierat kulturen som grunden för vår nationella existens. Arkitekturen är en central och synlig form av kultur.

Vår nationella identitet har ofta erhållit sina mest bestående uttryck genom arkitekturen. Genom att bygga har vi påvisat styrkan och särprägel hos vår kultur. Då byggnader och miljöer på många sätt berättar om vårt land och vår kultur, skapar de en grund för bilden av Finland som en del av Europa och av världen. Internationellt väl kända yttringar av vår kultur är ofta förknippade med just arkitekturen.

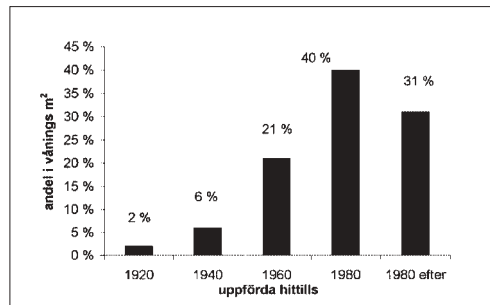
För arkitekturen är växelverkan mellan konst och produktionsteknik väsentlig. Ur denna växelverkan skapas medel för en utveckling av arkitekturen. En förnyelse av den finländska arkitekturen förutsätter också stöd för experimentellt byggande i anslutning till teoretiskt utvecklingsarbete. På så sätt kan innovationer ges reella möjligheter att utvecklas.

Arkitekturens livskraft är i hög grad beroende av beställarens kulturbegrepp och planerarens kunnande och motivation. Arkitekternas konstnärliga arbete och tvärkonstnärliga verksamhet kräver tillräckliga ekonomiska förutsättningar.

Det understöd för konst som riktas till arkitekturen bör utvecklas så, att understödets storlek återspeglar arkitekturens kulturpolitiska betydelse.

[11] Undervisningsministeriet stärker målmedvetet arkitekturens ställning inom det finländska konst- och kulturlivet.

20

4.3 Den allmänbildande utbildningen

Medborgarnas förutsättningar att delta i och diskutera det beslutsfattande som berör miljön kan förbättras genom att göra arkitekturen bekant. Att förstå arkitektur är en del av medborgarfärdigheten.

Arkitekturundervisningen i grundskolorna och gymnasierna har av brist på resurser och undervisningsmaterial varit synnerligen knapphändig. Lagen om grundläggande konstundervisning erbjuder bra ramar för att uppgöra program för arkitekturfostran inom undervisningen på olika nivåer. Inom lärarutbildningen bör man också sträva efter att föra fram byggnadskulturens betydelse.

Förståelsen av arkitektur utvecklar sig genom konstfostran. Även inom miljöfostran beaktas den bebyggda miljön. Då arkitekturundervisningen dessutom anknyts till undervisningen i miljökunskap och naturkunskap, geografi eller historia och samhällskunskap, förstärks medborgarnas färdighet beträffande det beslutsfattande som berör deras egen miljö.

[12] Utbildningsstyrelsen stärker arkitekturfostrans ställning inom arbetet med att utveckla grunderna för läroplanerna. Arkitekturfostrans behov beaktas också då programmet för samarbete mellan skola och kultur förverkligas.

[13] Undervisningsministeriet utreder möjligheterna att utveckla arkitekturfostran inom ramen för det fria bildningsarbetet i syfte att förbättra medborgarnas förmåga att medverka i det beslutsfattande som berör deras egen livsmiljö.

Förutom den allmänbildande arkitekturundervisningen är det viktigt att förmedla mer kunskap om den bebyggda miljöns värden och förändringsprocesser till beslutsfattarna i kommunerna.

[14] Kommunernas beslutsfattare, förtroendemän och tjänstemän ges utbildning om arkitektur och om den bebyggda miljöns värden.

21

21. EN TECKNING AV BORGÅ RÅDHUS, med vilken eleven i Borgå bildkonstskola för barn och ungdom, 8-åriga Rufus Juslin vann planeringstävlingen för kortet till Borgå stads 650-årsjubileum. Grundundervisningen i arkitektur för barn har med framgång ordnats av arkitekturskolorna, bildkonstskolorna, daghemmen och konstindustri-centrerna.

22. FASTIGHETS AB ORMHuset vid Backasgatan i Helsingfors är det första kommunala hyreshusobjektet i Helsingfors, som förverkligats med statslån. Byggnadernas krokiga former lättar upp den långa fasaden och riktar lägenheterna i olika vädersträck. Aravalagarna utvecklades i den svåra bostadssituation, som rådde efter kriget, och de trädde i kraft år 1949. De första bindande planeringsinstruktionerna publicerades år 1962. Arvainstruktionerna skulle enbart följas i projekt som förverkligades med lån från bostadsstyrelsen, men senare gav de också riktlinjer för den fritt finansierade produktionen. Yrjö Lindegren, 1951.

4.4 Yrkesutbildningen inom branschen

Arkitektens yrkesskicklighet baserar sig förutom på ett gediget planeringskunskande på kännedom om byggnadskonst, byggnadsskydd och byggnadsteknik, förståelse av miljö och samhälle samt kompetens i byggandets processer.

Arkitektutbildningen bör ske i ett levande samband med det omgivande samhället. I utbildningen bör som en central del ingå såväl forskning som praktisk tillämpning av kunskap. På så sätt uppstår en fruktbar växelverkan mellan skolorna och det praktiska livet, forskningen får en ändamålsenlig inriktning och toppkunnandet säkerställs.

[15] Byggnadsbranschens utbildning utvecklas så, att yrkeskunniga personer inom byggandet förstår betydelsen av en hög kvalitetsnivå på planering och utförande. I byggnadsbranschens yrkesutbildning på alla nivåer inkluderas också undervisning i byggandets historia och arkitekturens grunder

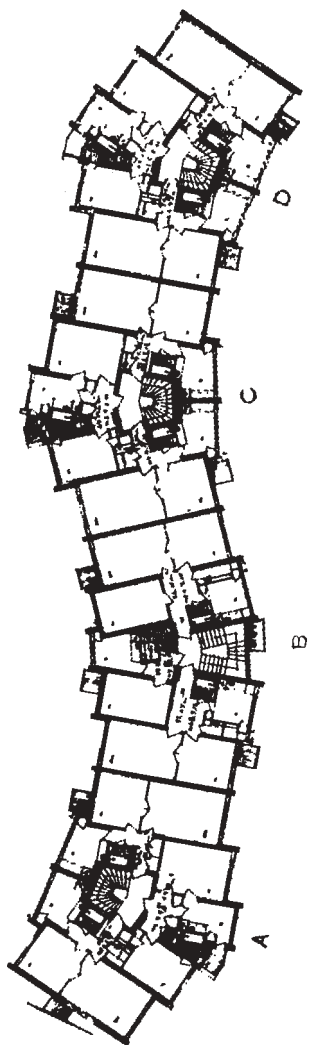
[16] Inom arkitektutbildningen bereds möjligheter att planera och förverkliga experimentbyggen som åskådliggör undervisningens innehåll och kompletterar forskningsarbetet.

4.5 Arkitekturforskningen

För att upprätthålla den teknologiska och internationella konkurrenskraften satsar samhället kraftigt på forskning i byggandets teknologi och teknik. Denna forskning har dock i allmänhet inte kopplats till arkitekten.

Det behövs en riksomfattande strategi för arkitekturforskning och -utvecklingsarbete samt experimentellt byggande. Samarbetet mellan de enheter som utför forskningsarbete är inte heltäckande. Strategin innehåller ett förslag till koordinering av arkitekturforskningen och -utvecklingen och definierar de riksomfattande målsättningarna, som inriktar sig på både grundforskning och aktuella frågor.

[17] Finlands Akademi utreder möjligheterna att utveckla arkitekturforskning.

23. BOSTADS AB SOFIELUNDSGATAN 10 representerar 1980-talets aravbyggande av hög kvalitet. Det har uppfyllt villkoren för sk normalprispraxis, där det kontrollerades huruvida bostadens kvadratpris passade innanför gränserna för bostadsproduktion med statslån.

Kari Järvinen, 1988.

Foto: Timo Airas

5 ARKITEKTUREN OCH KVALITETSNIVÅN INOM BYGGANDET

5.1 Arkitektplaneringens kvalitet

Arkitektplaneringens uppgift är att med stöd av övrig planering förena beställarens målsättningar med platsens krav. Planeringslösningen styr slutresultatet i funktionellt, tekniskt och estetiskt hänseende och påverkar dess totalekonomi. Byggarnas skicklighet och motivation samt byggnadsmaterialens, -delarnas och -tillbehörens kvalitet inverkar på hur bygget lyckas. Byggherren bär som uppställare av målen det största ansvaret för byggnadsprojektets inverkan på omgivningens estetiska kvalitet och kvaliteten i brukarnas verksamhetsmiljö.

Ett gott slutresultat garanteras genom att utveckla yrkesskickligheten, utnyttja erfarenheter, säkerställa en kontinuerlig verksamhet, bedriva ett stabilt samarbete mellan alla parter och ta ett långsiktigt ansvar.

På grund av de betydande ekonomiska värden och de långvariga och djupgående miljöeffekter som ansluter sig till byggandet bör konsumentskyddet förbättras genom att byggandets kvalitetsnivå höjs i enlighet med principerna för en hållbar utveckling, särskilt ur hälso-, funktionell och estetisk synvinkel, samt genom att klarlägga det ansvar som bärs av de olika parterna i ett byggnadsprojekt.

Att byggnadsprocessen behärskas som en helhet under både planering och utförande är en väsentlig beståndsdel i förverkligandet av ett ansvarssystem. En kontinuerlig verksamhet är en förutsättning för att ansvaret skall kunna bäras också sedan bygget färdigställts. Statsrådet anser det viktigt att dessa omständigheter beaktas då byggnadsbranschen utvecklas.

[18] Projekt som stöder en sådan kvalitetsinriktad verksamhetskultur som beaktar totalekonomin inleds för att utveckla byggnadsbranschen och byggandet.

[19] Statsrådet uppmanar de statliga ämbetsverk och institutioner som fungerar som byggherrar att inom ramen för EU-lagstiftningen utveckla förfarandet för urval av planerare så, att de medverkandes duglighet samt byggnadsprojektets kvalitet och totalekonomi betonas.

24

Hannu Vallas

25

Timo Airas

27

Mäännittauslains lupa nro 217/MYY/99

26

SAMHÄLLSPLANERING

24. OMRÅDESPLANEN FÖR KUMO ÄLVDAL är den första markanvändningsplanen i Finland, som sträckt sig över flera kommuner. Planens syfte var att rikta byggandet i Kumo älvdal till ändamånsenliga platser. I planen reserverades egna områden för industri, bosättning, trafik, jordbruk och fritid. Regionplaneringen, som styr kommunernas general- och byggnadsplanering, stadgades i lag först på 1970-talet i Finland. I Kumo älvdal har områdesplanen redan i 50 års tid fungerat som riktlinje för byggandet.
Alvar Aalto, 1940–42.

25. Med STADSPLANEN FÖR KUOKKALA I JYVÄSKYLÄ har man skapat en stadsmässig och tät bostadsmiljö. 1980-talets stadsplanering strävade till en mera omväxlande stadsbild än under det föregående årtiondet. Svängande gator i Kuokkala riktar förbipasserarens uppmärksamhet även mot byggnaderna som kantar gatan. Planläggningen av området har uppdelats mellan flera planerare

26. Planen för PETONEN I KUOPIO innehåller både traditionella stads kvarter och tomter för småhus vid sjöstranden. Genom stadsplanering skapas förutsättningarna för uppkomsten av bra miljöer. Även om det slutgiltiga resultatet framkommer först vid byggnadsskedet, riktar en bra plan byggnadsverksamheten till områden lämpade för detta samt skapar en helhetssyn av det blivande områdets anda. Varje plan representerar sin tids idéer och värden. Planläggningen av området har uppdelats mellan flera planerare

27. HUUHKAJANKULMA 1 är en del av den färdigställda miljön i Petonen.
Kari Järvinen och Mikko Aho, 1989.

5.2 Hur kvaliteten skall säkerställas

Kvaliteten säkerställs såväl företagsvis genom kvalitetssystem som genom individuell yrkeskunnighet som stöder kvalitetsnivån och myndighetsövervakningen. Kunnigheten hos parterna i byggnadsprojektet från företags- ända till personnivå bör alltid motsvara projektets krav.

Yrkeskunnigheten mäts med utbildning, erfarenhet och prestationer. I många EU-länder är bl.a. utövandet av arkitekturket som ansvarig huvudplanerare för ett byggnadsprojekt beroende av tillstånd och förutsätter att man tillhör ett register som upprätthålls antingen av yrkeskåren eller myndigheterna. Enligt arkitektdirektivet med dess kompletterande rekommendationer krävs för att ådagalägga arkitektkompetens minst fem års högskolestudier omfattande de i direktivet omnämnda färdigheterna samt två års arbetspraktik.

I Finland betecknar arkitekttiteln en examen, i flera andra europeiska länder betecknar den arbetsuppgifterna. Detta är inte tillräckligt för att säkerställa arbetskraftens rörlighet, som garanteras av EU:s inre marknad, och en kvalitetsinriktad verksamhetskultur. Som ett komplement till examensbeteckningen behövs ett register, till vilket de arkitekter och byggnadsarkitekter som besitter kompetens enligt arkitektdirektivet, kan ansluta sig för att påvisa sin yrkeskunnighet.

[20] Miljöministeriet bereder i samarbete med branschens centrala organisationer inrättandet av ett arkitektregister i syfte att påvisa yrkeskunnighet inom arkitektur och därmed förknippad huvudplanering och för att tjäna export av planering. Miljöministeriet bör förfara så, att samhällets bästa beaktas i fråga om innehållet i och övervakningen av ett dylikt system, som upprätthålls av branschen själv.

5.3 Arkitekturtävlingarna

Grunden för val av planerare i samband med allt offentligt byggande bör utgöras av en arkitekturtävling eller anbudstävling, som baserar sig på kvaliteten och slutresultatets totalekonomi. Tävlan gäller då i synnerhet planerarens yrkeskunnighet samt omsorgen i planeringen och skickligheten i att använda material och byggnadsteknik.

SRM/Fred Runeberg

28

SRM/Hisivaara

29

Esko Toivari

30

MV/Majja Kairamo

31

AA museo/M. Kapanen

32

SRM

33

ARKITEKTURTÄVLINGARNA har både placerat Finland på världskartan och hämtat internationella intryck till den finländska byggnadsverksamheten. Årtalet står för året då tävlingen avgjordes.

28. UPPSTÄNDELSEKAPELLET, Åbo.

Erik Bryggman, 1938.

29. HELSINGFORS JÄRNVÄGSSTATION.

Eliel Saarinen, 1904.

30. NATIONALMUSEUM, Helsingfors.

Herman Gesellius, Armas Lindgren, Eliel Saarinen, 1910.

31. OLYMPIASTADION, Helsingfors.

Yrjö Lindgren och Toivo Jäntti, 1933.

32. SÄYNÄTSALO KOMMUNALHUS.

Alvar Aalto, 1952.

33. STOCKMANN, Helsingfors.

Sigurd Frosterus, 1916.

34. BARNETS LEKSTUGA, vinnare i idé-tävlingen Ge barnet en plats i livet. Anne-Marjo Panu, 1986.

35. SIBELIUSHUSET, Lahtis.

Kimmo Lintula och Hannu Tikka, 1998.

36. BOSTADS AB OULUN LIPPORANTA, Uleåborg.

Seppo Huttu-Hiltunen och Ari Järvinen, 1996.

37. MUSEET FÖR NUTIDSKONST, Helsingfors.

Steven Holl, 1993.

38. PAVILJONGEN VID VÄRLDSUTSTÄLLNINGEN I SEVILLA.

Juha Jääskeläinen, Juha Kaakko, Petri Rouhiainen, Matti Sanaksenaho, Jari Tirkkonen, 1989.

39. KAJANA KULTURCENTRUM.

Sinikka Kouvo och Erkki Partanen, 1983.

40. VICTIS HUVUDBIBLIOTEK.

Hannu Jaakkola och Tapani Kerttula, 1990.

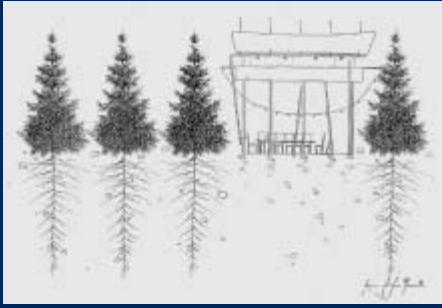
41. MAANINKA KOMMUNALHUS.

Hannu Huttunen, 1988.

42. RAUMO ÄMBETSHUS.

Olli-Pekka Jokela och Pentti Kareoja, 1986.

34

35

Matti Viljanen

38

Jussi Taimen

36

Arj Järvinen

37

Timo Kuikkola

39

Simo Rista

40

Jussi Taimen

41

Jussi Taimen

42

Lindman

Arkitekturtävlingarna har i Finland en över hundraårig tradition som är internationellt uppskattad. Nära nog alla de mest betydande byggnader som uppförts i vårt land under detta sekel är resultat av arkitekturtävlingar. En arkitekturtävling ger byggherren möjlighet att mångsidigt undersöka alternativa lösningar på planeringsproblemet och försäkra sig om ett högklassiga slutresultat.

Arkitekturtävlingarna främjar innovativiteten inom byggandet och förnyelsen av arkitekturen. Tävlingsverksamheten är också en form av kompletterande utbildning och den öppnar möjligheter för nya planerare. Den stora mängd lösningsalternativ som tävlingarna producerar underlättar en medborgerlig diskussion om alternativa möjligheter att utveckla miljön. Tack vare finländarnas framgångar i internationella tävlingar har arkitekturtävlingsverksamheten också blivit en betydande kanal för förmedling av finländske kunnande och finländsk kultur.

[21] Statsrådet uppmanar de organisationer inom statsförvaltningen som verkar som byggherrar att i högre grad än tidigare använda sig av olika, ändamålsenliga arkitektur- och planeringstävlingar för att få fram exempel på lösningar och för att välja planerare.

6 ATT INFORMERA OM ARKITEKTUR

6.1 Informationsverksamhet

Den finländska arkitekturen befinner sig internationellt sett på en erkänt hög nivå. För att bibehålla detta förhållande bör man utöka den internationella utställnings-, publikations- och seminarieverksamheten samt övrig internationell informationsverksamhet med arkitekturen som tema.

Finlands arkitekturmuseum är ett av de äldsta arkitekturmuseerna i världen. Verksamhetens centrala delar utgörs av utställnings- och publikationsverksamheten, genom vilka man når en stor, både inhemsk och utländsk publik. Museets målsättning är att utöka vandringsutställningsverksamheten samt sådana utställningar som riktar sig till specialgrupper. För närvarande är detta dock möjligt endast med hjälp av särskilda understöd. Att förverkliga en permanent utställning om finländsk arkitektur förutsätter att museets utställningsutrymmen utvidgas.

43. VADUS TECKNING.

Matti Vesikansa, 1986.

Vad är då kvalitet egentligen?

- Arkitekt, SAFA
- Bortkastade pengar!
- Tomt prat.
- Mera ansvar.
- Mera makt åt byggarna.
- Värdesätt planeringen.

44. PEMAR SANATORIUM står föreslaget att upp-

tas på världsarvslistan som det femte finska objektet. Den unge Alvar Aaltos arbete innehöll många innovativa tankar och var som inrättning synnerligen framsynt också på internationell nivå. Pemar Sanatorium har vid sidan av Aaltos övriga arbeten gjort den finska byggnadskonsten känd världen över. Även idag utgör byggandets kvalitet och miljöns helhetsbild grunden för byggnadsexportens konkurrenskraft.

Alvar Aalto, 1929–33.

Jussi Tainen

45. Akademikern Juha Leiviskä, som planerat MÄNNISTÖ KYRKA i Kuopio, belönades med det danska Carlsbergs pris i arkitektur år 1995. I Leiviskäs arkitektur lever byggnaderna i rytm med naturen.
Juha Leiviskä, 1992.

Att informera om och dokumentera arkitektur är en uppgift för fackpressen, Finlands arkitekturmuseum och massmedia inom ramen för deras normala verksamhet. Verksamheten kan befrämjas genom att förutsättningarna för arkitekturmuseets verksamhet stärks, och genom att publikationsverksamhet och utbildningsmöjligheter för skribenter på området stöds.

[22] Undervisningsministeriet ombesörjer att ekonomiska resurser säkras så att verksamheten vid Finlands arkitekturmuseum, vilket fungerar som en informationscentral för arkitektur, kan bedrivas kontinuerligt och framgångsrikt.

6.2 Sporrar och belöningar

Statsrådet uppmuntrar alla som verkar inom samhället, såväl kommuner, organisationer som enskilda, att sträva efter att befrämja arkitektur och en god miljö. Arkitekturen kan också befrämjas genom att man sporrar parterna inom byggandet till en högre arkitektonisk kvalitet och genom att man premierar högklassiga prestationer och deras upphovsmän och -kvinor.

[23] Undervisningsministeriet utreder en fortsatt utveckling av premieringssystemet för bebyggd miljö och arkitektur, så att förtjänstfullt genomförda byggnadsprojekt och deras upphovsmän och -kvinor belönas.

7 GENOMFÖRANDET AV ARKITEKTURPOLITIKEN

De centrala målsättningarna för statsrådets arkitekturpolitik är

- att skapa förutsättningar för att de i regeringsformen definierade medborgerliga rättigheterna i fråga om en god miljö förverkligas
- att genom att befrämja arkitekturfostran och information om arkitektur möjliggöra den enskilde medborgarens rätt och skyldighet att ta ansvar för sin egen miljö
- att föra upp det offentliga byggandet och fastighetsförvaltningen till en sådan nivå, att de utgör ett föredöme för hela byggnadsbranschen

- att sporra till att tillämpa sådana förfaranden som befrämjar en god arkitektur och ett högklassiga byggande
- att befrämja innovationer genom arkitektutbildning och forsknings- och utvecklingsarbete
- att förbättra värden av byggnadsarvet och utvecklingen av den bebyggda miljön som delar av kulturhistorien och arkitekturen.

Att den offentliga förvaltningen förbinder sig till de arkitekturpolitiska målsättningarna är en förutsättning för att programmet skall kunna genomföras.

Den bör justera sina egna verksamhetsstrategier i förhållande till målsättningarna och avlägsna eventuella motstridigheter ur de befintliga programmen. För att säkerställa detta bör behövlig uppföljning och styrning ordnas inom statsförvaltningen. Program och praxis bör utvecklas och växelverkan mellan olika sektorer bör effektivteras i enlighet med de arkitekturpolitiska riktlinjerna. Genomförandet av de arkitekturpolitiska målsättningarna förutsätter att ett detaljerat åtgärdsprogram utarbetas.

[24] Undervisningsministeriet tillsätter i samråd med miljöministeriet en arbetsgrupp för uppföljning av det arkitekturpolitiska programmet. Denna gör upp ett detaljerat åtgärdsprogram, följer med hur de arkitekturpolitiska målsättningarna genomförs och lägger fram förslag till ytterligare åtgärder som behövs.

46. ÅBO KONSERVATORIUM har fördomsfritt byggts in i den forna repfabrikens fastighet. Reparationsbyggnadet och nyanvändningen av gamla utrymmen representerar ekologiskt och ekonomiskt tänkande. Stadsrådet har år 1998 godkänt programmet för ekologiskt hållbart byggande, med vilken man strävar till att främja den hållbara utvecklingen inom byggnads- och fastighetsbranschen.

Ola Laiho, Mikko Pulkkinen och Ilpo Raunio, 1994.

Ola Laiho

Denna publikation finns att få på finska, svenska, engelska och franska:

Centralkommissionen för konst
Manegegatan 7
00170 Helsingfors
tel. 09 1341 7066
fax 09 1341 7069
e-post: tkt-kirjasto@minedu.fi

Finlands Arkitektförbund SAFA
Georgsgatan 11 A
00120 Helsingfors
tel. 09 584 448
fax 09 5844 4222
e-post: safa@safa.fi

Centralkommissionen för konst / Undervisningsministeriet